

Sygn. akt V CSK 567/17

POSTANOWIENIE

Dnia 17 kwietnia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Anna Kozłowska

w sprawie z powództwa G.N.

przeciwko A.P.

o ochronę dóbr osobistych,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 17 kwietnia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w W.

z dnia 28 czerwca 2017 r., sygn. akt I ACa [...] /17,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. oddala wniosek powoda o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Tak ujęta instytucja tzw. przysądu jest zgodna z normami konstytucyjnymi, a także ze sformułowanymi przez Radę Europy zaleceniami wprowadzenia środków ograniczających dostęp do sądu najwyższego szczebla.

We wniosku o przyjęcie do rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej pozwany powołał przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c., to jest potrzebę wykładni przepisów, wskazując art. 41 Prawa prasowego jako przepis budzący poważne wątpliwości w zakresie rozumienia pojęcia tzw. krytyki prasowej, to jest czy pojęcie to wyczerpują wyłącznie klasyczne wypowiedzi ocenne, czy też wypowiedzi mieszane, zawierające zarówno twierdzenia co do faktów, jak i sądy wartościujące oraz czy przedmiotowy lub podmiotowy charakter krytyki prasowej determinuje zróżnicowany zakres obowiązku rzetelności dziennikarskiej przy zbieraniu i wykorzystywaniu materiału prasowego zawierającego krytykę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze względu na przesłankę określoną w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że treść określonych przepisów prawa nie została dostatecznie wyjaśniona w dotychczasowym orzecznictwie lub że istnieje potrzeba zmiany dotychczasowej wykładni tych przepisów. Gdy w ramach stosowania wskazanych przepisów powstały w orzecznictwie już określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie postulowanej wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, z dnia 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08, z dnia 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, z dnia 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09).

Skarżący nie sprostął powyższym wymogom. Skarga nie zawiera argumentów świadczących o rozbieżnościach w orzecznictwie sądów. Skarżący wskazał jedynie na szereg orzeczeń Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu oraz wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 marca 2006 r. (sygn. akt K 4/06). Nie podał jednak na czym, jego zdaniem, polegają rozbieżności w poglądach przedstawionych w przytoczonych orzeczeniach. Nie podał również, w jaki sposób te rozbieżności odnoszą się do rozstrzyganej sprawy. W skardze brak jest też argumentów, w jaki sposób przytoczone orzeczenia odnoszą się do regulacji art. 41 Prawa prasowego, który stanowi, że publikowanie zgodnych z prawdą i rzetelnych sprawozdań z jawnych posiedzeń Sejmu i organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego oraz ich organów, a także publikowanie rzetelnych, zgodnych z zasadami współżycia społecznego ujemnych ocen dzieł naukowych lub artystycznych albo innej działalności twórczej, zawodowej lub publicznej pozostaje pod ochroną prawa. Analiza wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 marca 2006 r. wskazuje, że w ogóle nie zawiera on rozważań dotyczących tej regulacji.

Niezależnie od powyższego uszło uwagi skarżącego, że Sąd Najwyższy dokonał już wykładni art. 41 Prawa prasowego i wskazywał, że przepis ten nie wyłącza odpowiedzialności dziennikarza. Pod ochroną prawa pozostaje krytyka prasowa rzetelna i zgodna z zasadami współżycia społecznego. Użyty przez ustawodawcę zwrot „pozostaje pod ochroną prawną” należy rozumieć, jako wyłączenie bezprawności działania dziennikarza, jeżeli opublikowana przez niego krytyka spełnia wymagania przewidziane w art. 41 Prawa prasowego. Podał również, że norma ta nie może być odczytywana, jako umniejszenie obowiązku staranności dziennikarza w zbieraniu i wykorzystywaniu materiału, bądź złagodzenie wymagań w prawdziwym przedstawianiu faktów, ani też jako dozwoleństwo na naruszanie dóbr osobistych, lecz jedynie jako wytyczenie granic swobody formułowania ujemnych ocen (zob. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2010 r., I CSK 291/09, nie publ. oraz z dnia 19 czerwca 2015 r., IV CSK 566/14, nie publ.). Skarżący w żaden sposób nie odniósł się do dotychczasowego orzecznictwa istniejącego na gruncie przepisu, na którego potrzebę wykładni wskazuje.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

Wniosek powoda o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym, zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną, podlegał oddaleniu. Żądanie tych kosztów, zgłoszone w odpowiedzi na skargę kasacyjną, powód związał wyłącznie z postulowanym w tej odpowiedzi oddaleniem skargi kasacyjnej, natomiast odpowiedź ta nie zawierała wniosku o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, co nastąpiło. Nie można było, zatem przyjąć, iż i w takiej sytuacji wykonywane zastępstwo prawne wymagało wynagrodzenia, skoro w istocie pozostało nieobjęte wnioskiem.

jw

a.ł.